

Jagiellońskie Centrum Językowe UJ
Ramowy program nauczania języka łacińskiego na poziomie *lanua* (I)
(w zakresie wybranych sprawności poziom *lanua* w przybliżeniu odpowiada poziomowi A2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego)

Założenia

Proponowany program nauczania adresowany jest do studentów, którzy wcześniej w ogóle nie uczyli się języka łacińskiego. Kurs ten przewiduje 120 godzin zajęć przez dwa lub cztery semestry oraz minimum 60 godzin pracy własnej studenta (poza kursem). W ramach kursu studenci zapoznają się w stopniu ogólnym z historią języka łacińskiego. Zdobywają podstawową wiedzę z zakresu gramatyki, leksyki i frazeologii łacińskiej w stopniu umożliwiającym im samodzielną pracę z prostymi tekstami źródłowymi. Uczą się tłumaczenia inskrypcji oraz tekstów oryginalnych z uwzględnieniem historyczno-kulturowego kontekstu. Zdobywają wiedzę z zakresu budowy wiersza łacińskiego oraz kalendarza rzymskiego (na wybranych kierunkach). Lektor jest organizatorem procesu nauczania i uczenia się, doradcą oraz przewodnikiem, ale końcowe efekty zależą głównie od uczestników kursu – ich wkładu pracy, gotowości do uczenia się i kreatywności.

1. Ogólne cele kursu :

- wykształcenie dwóch sprawności językowych: czytania ze zrozumieniem i tłumaczenia sentencji, inskrypcji i oryginalnych tekstów łacińskich
- przekazanie ogólnej wiedzy z zakresu historii, kultury, sztuki i filozofii starożytnego Rzymu
- omówienie zagadnień gramatyczno-leksykalnych występujących w j. łacińskim
- przygotowanie do korzystania z prostych tekstów źródłowych zbieżnych z zainteresowaniami studenta w kontekście akademickim i specjalistycznym
- objaśnienie z zakresu datowania (Idy, Nony, Kalendy) – na wybranych kierunkach
- zapoznanie się z łacińskim zapisem bibliograficznym

2. Treści nauczania:

A. Zagadnienia tematyczne

- założenie Rzymu , historia o Romulusie i Remusie
- wybrane zagadnienia z historii Rzymu
- opis dzieł sztuki u autorów antycznych
- inskrypcje łacińskie z różnych okresów rozwoju języka
- sentencje
- elementy mitologii
- zagadnienia filozofii starożytnej zawarte w tłumaczonych tekstach
- określanie daty w j. łacińskim (Nony, Idy, Kalendy)
- zapis bibliograficzny w języku łacińskim
- rzymskie budowle publiczne i prywatne (zaplanowanie i budowa forum, teatru, kurii, akweduktu, willi, etc. na wybranych kierunkach)
- rola artysty w antycznym Rzymie

B. Zagadnienia gramatyczno-leksykalne

FLEKSJA

- deklinacja rzeczownika 1-5
- deklinacja zaimków dzierżawczych, osobowych, wskazujących
- deklinacja i stopniowanie przymiotników i przysłówków
- deklinacja liczebników
- koniugacja czasownika we wszystkich czasach w trybie orzekającym strony czynnej i biernej: *indicativus praesentis activi et passivi, indicativus futuri activi et passivi, indicativus imperfecti activi et passivi, indicativus perfecti activi et passivi, indicativus plusquamperfecti activi et passivi*
- koniugacja czasownika w trybie łączącym: *coniunctivus praesentis activi et passivi, coniunctivus imperfecti activi et passivi, coniunctivus perfecti activi et passivi, coniunctivus plusquamperfecti activi et passivi, futuri II activi et passivi*

- wybrane czasowniki nieregularne i nietypowe (*verba anomala, defectiva, deponentia et semideponentia*)
- tryb rozkazujący czasownika (*imperativus*)
- bezokolicznik: *infinitivus praesentis activi et passivi, infinitivus perfecti activi et passivi, infinitivus futuri activi et passivi*
- imiesłowy (*participia*): *participium praesentis activi, participium perfecti passivi, participium futuri activi, participium futuri passivi*
- rzeczownik odczasownikowy (*gerundium*)

SKŁADNIA

- *dativus possessivus, accusativus duplex, nominativus duplex, dativus auctoris, ablativus temporis, ablativus modi, ablativus causae, ablativus absolutus, ablativus comparationis, genetivus partitivus, accusativus cum infinitivo, nominativus cum infinitivo, coniugatio periphrastica activa, coniugatio periphrastica passiva*, składnia nazw miast
- *coniunctivus* w funkcji semantycznej: *optativus, hortativus, iussivus, prohibivus*
- składnia zdania podrzędnego z odpowiednimi spójnikami: *ut finale, ut obiectivum, ut temporale, cum historicum, cum causale, cum concessivum*

C. Funkcje językowe

- wyszukiwanie potrzebnych informacji w prostych tekstach łacińskich: *Aediles quattuor erant, duo plebeii, duo curules, quorum curae urbs, annona ludique erant; Anthisthenes, Socratis illius discipulus, praeceptoris sui doctrinam de vita beata sola in virtute posita praedixisse traditur.*
- prawidłowe odczytanie i zastosowanie zapisu bibliograficznego w języku łacińskim – p., pp., ib., l., op. cit., l. c., e. g., s. a., v., id, idem, i. e., ca., cf., n. l., s. d., squ.
- tłumaczenie i interpretowanie prostych oryginalnych tekstów łacińskich w kontekście historyczno-kulturowym

D. Komponent akademicki

- przygotowanie do samodzielnej pracy z prostymi tekstami źródłowymi
- poznanie terminologii łacińskiej funkcjonującej w środowisku naukowym

E. Komponent specjalistyczny

- praca nad tekstami źródłowymi dotyczącymi danej dziedziny nauki
- opanowanie specjalistycznego słownictwa na danym kierunku studiów

3. Przewidywane efekty uczenia się:

Czytanie

Po zakończeniu kursu student potrafi:

- przeczytać tekst źródłowy zgodny z wymogami kierunku studiów
- prawidłowo odczytać i zastosować zapis bibliograficzny w języku łacińskim
- prawidłowo odczytać daty na dokumentach napisanych w języku łacińskim (na wybranych kierunkach)

Komponent akademicki

- odczytać i następnie zastosować w pracy własnej terminologię łacińską typową dla danego kierunku studiów
- dostrzec związki i analogie między językiem łacińskim a językami nowożytnymi pod względem leksyki i syntaksy

Tłumaczenie pisemne

Po zakończeniu kursu student potrafi:

- przełożyć z pomocą słownika prosty tekst oryginalny zgodny z jego zainteresowaniami lub dziedziną studiów
- przeprowadzić analizę gramatyczno-składniową tłumaczonego tekstu
- zrozumieć, dzięki znajomości leksyki łacińskiej, etymologię wielu wyrazów używanych w języku polskim

Komponent akademicki

- tłumaczyć i interpretować przekładany tekst łaciński w szerszym historyczno-kulturowym kontekście
- wykorzystać przełożony tekst we własnej pracy naukowej